

penya damunt el camí de Rivert a Santa Gràcia, passat el Torrent de l'Esbalç, a la punta d'un serrat dominant (1957). Mistral escriví «dins l'*Amirando* / Nerto s'en intro: / Auto emai grando, / èro la salo d'aqueu noum: / la meravaho d'Avignon» (*Nerto* II, vers 395); de manera que s'ho pren com ADMIRANDA 'la sala o balconada digna d'admiració'. Sembla que hàgim de pendre en aquest sentit, i com a dim. d'això, el ross. *fer mirandelles* 'habilitats, acrobatismes' (com si diguéssim 'cosetes esbalaïdores'): «una vespa --- fa joguines i *mirandelles*: se paga un ballet animadíssim, tant està satisfeta --- és una vespa dansadora», Seb. Pons (*Set Sivelles*, p. 117); *AlcM* cita en Caseponce el mateix i *mirandalles* (?) en un altre ross. anònim de 1922.

D'altra banda, en algunes parts de Mall., s'usa *miran*, forma masc. treta del seu sinò. *miranda* (o MIRANDUM?): *az mirán dā má* dins les Casotes de Banyalbufer (1964), doncs prop del *Miramar* de Lluïl i de l'Arx.

Miroia [1911, Vogel, «schaustück, rarität», i *DAG.*]: «Ribes: meravella, cosa digna de ser notada --- la *posareu per miroia* ---»; però la cosa coneguda i que jo he sentit (fora de Bna., cat. or., crec a Girona etc.) i que *AlcM* exemplifica en narradors de 1923 i 1925, és *fer miróyos*; sembla que s'usa també amb lleu var. semàntica a Eiv. («*mirolla*: objeto vistoso, farolear», PzCabr.), si bé aquesta *!* no sabem si pendre-la com a pronunciada o com a símbol ciutadà de *y*. Més generalment conegut és *fer mirotés* [*DAG.*] 'mostrar una cosa amb intenció de fer enveja' (Vogel no ho entén bé), *mirotejar* [Victor Català «funkeln, schimmern»]; *+miroteig* («gefunkel», Vogel), o sigui 'guspireig', que recordo també haver oït en el sentit de 'brillar efímer, miralleig'.

Miramant [Eiximenis]. *Miratge* [1905, VCatalà, *Solitud*; no encara en el *DOrt.*], pres del fr. *mirage* [1750]. Però Costa i Llobera li dona el sentit de '+transparència, limpidesa, reflex': «i és que en la calma de tals paratges, / tan dolç és viure, veure i sentir, / i vora l'aigua de purs *miratges*, / al ritme eòlic d'aquestes platges, / tan dolç dormir!», *Cala Gentil*. *Mirera*.

Mirall, únic mot popular, almenys fora del P. Val. (Renat, «El Camí», 14-iv-34), inloent gran part del cat. occid., almenys el pirinenc (Farrera, Vall Ferrera, 1932-33), i les Illes (fins a Eiv. «miray», PzCabr.). Ja en Lluïl: «L'abadessa respòs a Nathana dient que banyet fos lo nom de J. Cr., e magnificada fos sa virtut, que tan bon exempli e *mirayll* los avia tramès, per lo qual amassen lur orde e menyspreasen la vanitat d'aquest món», *Blanq.* (NCl. I, 129.8); la dualitat Val.-Princ. ja està marcada, en la forma acostumada, per OPou («lo qui fa *espills* o *miralls*: specularius», *Th. Pu.*, 163). En el sentit propi i material ja n'hem donat un exemple supra, en Lluïl; Eiximenis ja l'usava en els seus poemes juvenils: «Ab especials condescs / a menar lo cap e ls labis, / cascuna d'elles aprèn / davant lo *mirall* en casa: / davant lo qual estaran / espay d'anar una leuga, / guardant com los estarà, / enaxí lo cors girar / e l labi d'amont levar; / e com pus les dents se poden / polidament ensenyar, / e qual dent

és la pus bella / e qui-s pot mills ensenyar, / e qual és la dent aquella / qui farà mills a pintar» (*Dones*, § 24, *EntreDL* I, 180, v. 52). «Aprés que l'aygua fon sossegada --- veeren dins l'aygua les lurs cares, axí con en un spill o mirall», *Eiximplis* (recull Ag. II, 196.8). Acc. especial, en el suro, XIII, 128-129.

La introducció de MIRACULUM en substitució del llatí SPECULUM i amb el caràcter de derivat de MIRARI 'contemplar': és una singularitat del llatí vulgar gallo-romànic, que restà estranya al castellà-portuguès, a l'italià (*specchio*) etc.; però oc. *miralh*, al costat d'*espelh*, aquell sovint amb el sentit figurat de 'model' (junt amb l'altre, també, en Lluïl), però tant o més en el material, en que apareix ja en els trobadors més clàssics, des de fi del S. XII: «anc non aguí de me poder, / ni no fui mieus, de l'or' en sai / que-m laisset en sos huels vezer, / en un *miralh* que mot mi plai: / *Mirals*, pus me mirei en te, / m'an mort li sospir de preon, / qu'aissi-m perdei cum perdet se / lo bels Narcissus en la fon», Ventadorn (*Quan vei la lauzeta mover*, v. 20), en Marueh etc. (Rayn. IV, 239b). No fou estrany al fr. ant. (si bé aquí va predominar *miroir* = cat. *mirador*), ni a l'it. ant. (*miraglio* ja en Dante i Guittone d'Arezzo), si bé aquí degué ser d'imitació provençalitzant. Al sard va passar manllevat des del català (BDC x, 145). *Mirallar*. *Mirallejar*; *miralleig*; *miraller*. *Mirallet*. +*Miralló* «tallar la llana de manera que'l tallat fassa com a quadres o *mirallons*», Vocab. del Bestiar de Llana de Manacor (BDLC VII, 171).

Emmirallar-se [manca encara Lab. 1840]: «Vestida, *emmirallant-s'hi*, de pòrfirs y de marbres, / entre'ls dos rius, com feta de borrellons de neu, / mitx recolzada a l'Atlas y a l'ombra de sòs arbres, / del Occident cofada la Babilònia seu», *Atl.* II, 19a; «La mar hont s'*emmiralla* Corunya hermosa y fera, / veurà nàxer a Elcano, qui durà a fi arriscat / l'empresa de seguir lo sol en sa carrera, / pus li dirà la terra — Primer tu m'has voltat», *Atl.* IX, 33a (no encara en la versió de 1867); «Lo sol s'estrella en tot quant fereix, y després d'*emmirallar-se* en l'aygua y espill del lavabo ---», «les copes, botelles y coberts, en los quals s'*emmirallava* la llum del gas», NOLLER (*Croquis al N.*, 10, 116); no tan popular a Barcelona com en el Nord del cat. or.; *emmirallament*.

En el terreny de les creences i de la religió el llatí *miraculum*, 'fet admirable, meravellós', només es transmeté en forma sàvia, llatinitzada, donant *miracle* 'prodigi, fet sobrenatural': «e ls diciples de N. Seignor --- no enteneren les paraules que Él los ag dites, sí fét N. S. un preciós *miracle* d'un ceg, que Él alumenà davant éls», *Hom.*, 3v15. El fet i el mot apareixen a les *VidesR* a cada pas, tant que els monjos catalans adaptadors ho indiquen simplement amb la inicial M i un asterisc (p. ex., I, p. 164 i passim); i, tot usant també el mot català, altres vegades el reemplaçen per *meravelles*: «Antecrist --- lo enganarà per *miracles* que farà --- e en totz sey <n> als e en *maravel* <l> es monsonegueres», 3v1 (P, però *miracles mosenegüés* en el ms. B); «una bagassa dix a mi --- no presumesques sà intrar cor eu veg sobre tu moltes *marave-*